

COVID-19. S'han publicat al BOE les mesures que regulen la fase "0" de la desescalada des del 4 de maig

Al BOE del dia 3 de maig s'han publicat les ordres ministerials que regiran la fase "0" de desescalada des del 4 de maig en el conjunt d'Espanya (i la fase 1 a les illes de Formentera, La Gomera, El Hierro i La Graciosa) per les quals s'adopten diferents mesures en matèria de comerç al detall, hostaleria i restauració, de seguretat per a la utilització dels mitjans de transport, obres en locals, habitatges i zones d'edificis que compleixin determinades condicions, pràctica de l'esport professional i federat i arxius.

L'informem que al BOE del dia 3 de maig s'han publicat diverses ordres ministerials que regiran la fase "0" de desescalada des del 4 de maig en el conjunt d'Espanya (i la fase 1 a les illes de Formentera, La Gomera, El Hierro i La Graciosa) per les quals s'adopten diferents mesures en matèria de comerç al detall, hostaleria i restauració, de seguretat per a la utilització dels mitjans de transport, obres en locals, habitatges i zones d'edificis que compleixin determinades condicions, pràctica de l'esport professional i federat i arxius.

En concret s'han publicat les següents ordres ministerials que a continuació els expliquem, en vigor amb caràcter general **des de les 00.00 hores del dia 4 de maig de 2020 fins a la finalització de l'estat d'alarma, incloses les seves pròrrogues o fins que existeixin circumstàncies que justifiquin una nova ordre ministerial que les modifiqui:**

- Ordre TMA/384/2020, de 3 de maig, per la qual es **dicten instruccions sobre la utilització de màscares en els diferents mitjans de transport** i es fixen requisits per garantir una mobilitat segura de conformitat amb el pla per a la transició cap a una nova normalitat.
- Ordre SND/385/2020, de 2 de maig, per la qual es modifica l'Ordre SND/340/2020, de 12 d'abril, per la qual se suspenden determinades **activitats relacionades amb obres d'intervenció en edificis existents en les quals existeixi risc d'encomanament** per la COVID-19 per a persones no relacionades amb aquesta activitat. Aquesta Ordre va entrar en vigor el dia 3 de maig de 2020.
- Ordre SND/386/2020, de 3 de maig, per la qual es flexibilitzen determinades restriccions socials i es determinen les condicions de **desenvolupament de l'activitat de comerç al detall i de prestació de serveis, així com de les activitats d'hostaleria i restauració en els territoris menys afectats (illes de Formentera, La Gomera, El Ferro i La Graciosa)** per la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.
- Ordre SND/388/2020, de 3 de maig, per la qual s'estableixen les **condicions per a l'obertura al públic de determinats comerços i serveis, i l'obertura d'arxius, així com per a la pràctica de l'esport**

professional i federat.

1. Normes de seguretat per a la utilització dels mitjans de transport

Es pretén minimitzar els riscos en llocs amb alt potencial de contagi com a llocs tancats i llocs públics on es produeixi una gran concentració de personal. En aquest context, el **transport de mercaderies i viatgers** s'ha de continuar realitzant, en tot cas, amb la deguda protecció de la salut.

En el moment actual s'estima necessari **fixar les condicions d'utilització de les màscares en els diferents mitjans de transport, així com els criteris d'ocupació dels vehicles.**

Per tant, **s'estableix l'ús obligatori de màscares que cobreixin nas i boca:**

1. Per a tots els usuaris del transport en autobús, ferrocarril, aeri, marítim i per als usuaris de transports públics de viatgers en vehicles de fins a 9 places, inclòs el conductor.

No obstant això, s'exceptua per a vaixells i embarcacions quan es trobin dins de les seves cabines.

2. Per a tots els treballadors dels serveis de transport que tinguin contacte directe amb els viatgers, a més, hauran de tenir accés a solucions hidroalcohòliques per al seu ús freqüent a les mans.

D'altra banda, **quant a les condicions d'ocupació dels vehicles en el transport terrestre**, podem agrupar les exigències de la següent manera:

1. Vehicles en els quals per les seves característiques tècniques únicament es disposa d'una fila de seients (cabines de vehicles pesants, furgonetes o d'altres): podran viatjar com a màxim 2 persones, sempre que tots dos utilitzin màscares i guardin la màxima distància possible. En cas contrari únicament podrà viatjar el conductor.

2. Respecte de transport de persones en vehicles de fins a 9 places, inclòs el conductor:

- Transports privats particulars i privats complementaris: 2 persones per cada fila de seients, sempre que utilitzin màscares i respectin la màxima distància entre els ocupants.
- Transports públics de viatgers: 2 persones per cada fila addicional de seients respecte de la del conductor, i s'ha de garantir, en tot cas, la distància màxima possible entre els seus ocupants.

3. Transport en el qual tots els ocupants hagin d'anar asseguts (transport públic regular, discrecional i privat complementari de viatgers amb autobús, així com transport ferroviari): s'haurà de procurar la màxima separació possible entre els viatgers, de tal manera que no podran ser ocupats més de la meitat dels seients disponibles respecte del màxim permès. En tot cas, en els autobusos es mantindrà sempre buida la fila posterior a la butaca ocupada pel conductor.

4. Transport públic col·lectiu de viatgers en els quals existeixin plataformes habilitades per al transport de viatgers dempeus: es procurarà que les persones mantinguin entre si la màxima distància possible, i s'establirà com a referència l'ocupació de la meitat de les places assegudes disponibles i de dos viatgers per cada metre quadrat en la zona habilitada per a viatjar dempeus.

Es preveu, així mateix, el reforç de la protecció dels usuaris en els nodes de transport (estacions, bescanviadors de transport, aeroports, estacions marítimes) en els quals es produeixi l'entrada i sortida de passatgers, on s'establiran i aplicaran els procediments i mesures organitzatives necessàries per procurar-ne el moviment ordenat al seu pas per les instal·lacions i evitar les aglomeracions. Es podran dur a terme modificacions d'horaris en cas necessari a fi de reduir la intensitat de les hores punta.

2. Aixecada la suspensió d'obres en locals, habitatges i zones d'edificis que compleixin determinades condicions

Amb efectes des del dia 3 de maig de 2020, l'Ordre SND/385/2020 modifica l'Ordre SND/340/2020, per

incloure, dins de les obres exceptuades de la suspensió, les que es realitzin en locals, habitatges o altres zones delimitades de l'edifici no habitades, o a les quals no tinguin accés els residents mentre durin les obres, sempre que es compleixin totes les següents condicions:

1. Es limiti la circulació de treballadors i materials per zones comunes no sectoritzades, i s'adoptin totes les mesures oportunes per evitar, durant el desenvolupament de la jornada, el contacte amb els veïns de l'immoble.
2. L'accés i sortida d'aquests locals, habitatges o zones es produeixi a l'inici i a la finalització de la jornada laboral.
3. Els treballadors adoptin les mesures de prevenció i higiene enfront de la COVID-19 indicades per les autoritats sanitàries.

A més, es **permet l'accés a zones no sectoritzades de l'edifici**, per realitzar les operacions puntuals de connexió amb les xarxes de serveis de l'edifici que siguin necessàries per a escometre les obres.

Fins ara es podien realitzar aquestes obres solament en cas que es poguessin sectoritzar les zones d'accés als habitatges o locals.

3. Condicions per a l'obertura al públic de determinats comerços i serveis, l'obertura d'arxius i la pràctica de l'esport professional i federat.

Mitjançant l'Ordre SND/388/2020, en vigor a les 00.00 hores del dia 4 de maig de 2020 i que mantindrà la seva eficàcia durant tota la vigència de l'estat d'alarma i les seves possibles pròrrogues, s'estableixen les condicions per a l'obertura al públic de determinats comerços i serveis, i l'obertura d'arxius, així com per a la pràctica de l'esport professional i federat.

Aquestes activitats són, bàsicament, una part del comerç al detall i activitats de serveis professionals que poden donar servei amb cita prèvia; hostaleria i restauració encara que només amb servei per a recollir; i la pràctica de l'esport professional i federat, a més de la reobertura d'arxius.

3.1 Establiments i locals comercials de venda al detall i de prestació de serveis assimilats

3.1.1 Reobertura

Es podrà procedir a la reobertura al públic de **tots els establiments i locals comercials de venda al detall i d'activitats de serveis professionals l'activitat dels quals s'hagués suspès** després de la declaració de l'estat d'alarma en virtut del que es disposa en l'article 10.1 del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, **a excepció d'aquells que tinguin una superfície de més de 400 metres quadrats, així com d'aquells que tinguin caràcter de centre comercial o de parc comercial, o que es trobin en el seu interior sense accés directe i independent des de l'exterior, sempre que compleixin els requisits següents:**

- a) S'establirà **un sistema de cita prèvia** que garanteixi la permanència a l'interior de l'establiment o local en un mateix moment d'un únic client per cada treballador, sense que es puguin habilitar zones d'espera a l'interior.
- b) Es **garantirà l'atenció individualitzada al client** amb la deguda separació física prevista en aquesta ordre o, en el cas que això no sigui possible, mitjançant la instal·lació de taulells o mampares.
- c) S'establirà **un horari d'atenció preferent per a més grans de 65 anys**, que s'haurà de fer coincidir amb les franges horàries per a la realització de passejos i activitat física d'aquest col·lectiu.

Aquestes mesures **no s'aplicaran a les activitats i als establiments i locals comercials detallistes amb obertura al públic permesa d'acord amb el Reial decret 463/2020**, de 14 de març (és a dir: establiments comercials detallistes d'alimentació, begudes, productes i béns de primera necessitat, establiments

farmacèutics, sanitaris, centres o clíniques veterinàries, òptiques i productes ortopèdics, productes higiènics, premsa i papereria, combustible per a l'automoció, estancs, equips tecnològics i de telecomunicacions, aliments per a animals de companyia, comerç per internet, telefònic o correspondència, tintoreries, bugaderies i l'exercici professional de l'activitat de perruqueria a domicili) els quals podran continuar oberts en les mateixes condicions que tenien des de l'entrada en vigor del real decret de 14 de març, **sense perjudici del compliment de les mesures de seguretat i higiene** que més endavant comentem.

Sense perjudici de l'anterior, es potenciarà l'efectiva reactivació dels serveis socials mitjançant la reincorporació de tot el personal que sigui necessari en la Fase 0 del Pla per a la transició cap a la nova normalitat.

Tots els establiments i locals que puguin procedir a la reobertura al públic **podran establir, en el seu cas, sistemes de recollida en el local dels productes adquirits**, sempre que garanteixin una recollida escalonada que eviti aglomeracions en l'interior del local o el seu accés.

Els **desplaçaments als establiments i locals es podran efectuar únicament dins del municipi de residència**, tret que el servei o producte no s'hi trobi disponible.

3.1.2 Mesures d'higiene que s'hauran d'aplicar en els establiments i locals amb obertura al públic

- Realitzaran, **almenys dues vegades al dia, una neteja i desinfecció de les instal·lacions** amb especial atenció a les superfícies de contacte més freqüents com els poms de les portes, taulells, mobles, passamans, màquines dispensadores, terres, telèfons, penjadors, carros i cistelles, aixetes, i altres elements de similars característiques, conforme a les següents pautes:

(i) Una de les neteges es realitzarà, obligatòriament, en finalitzar el dia.

(ii) S'utilitzaran desinfectants com per exemple dilucions de lleixiu (1.50) acabada de preparar o qualsevol dels desinfectants amb activitat viricida que es troben en el mercat i que han estat autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat. Si s'utilitza un desinfectant comercial, es respectaran les indicacions de l'etiqueta.

(iii) Després de cada neteja, els materials emprats i els equips de protecció individual (d'ara endavant EPI) utilitzats es rebutjaran de manera segura, i posteriorment es procedirà a rentar-se les mans.

Per a aquesta neteja es podrà realitzar, al llarg de la jornada i preferentment al migdia, una pausa de l'obertura dedicada a tasques de manteniment, neteja i reposició.

Així mateix, es realitzarà una neteja i desinfecció dels llocs de treball en cada canvi de torn, amb especial atenció a taulells, mampares, teclats, terminals de pagament, pantalles tàctils, eines de treball i altres elements susceptibles de manipulació, prestant especial atenció a aquells utilitzats per més d'un treballador.

Quan en l'establiment o local hi romangui més d'un treballador atenent al públic, les mesures de neteja s'estendran no sols a la zona comercial, sinó també, en el seu cas, a zones privades dels treballadors, com ara vestidors, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans.

Es procedirà a la neteja i desinfecció diària dels uniformes i roba de feina, en el seu cas, que s'hauran de netejar de manera mecànica en cicles de rentada entre 60 i 90 graus centígrads. En aquells casos en els quals no s'utilitzi uniforme o roba de feina, les peces utilitzades pels treballadors en contacte amb els clients també s'hauran de netejar en les condicions assenyalades anteriorment.

- Es garantirà **una ventilació adequada** de tots els establiments i locals comercials.
- **No s'utilitzaran els lavabos** dels establiments comercials per part dels clients, excepte en cas estrictament necessari. En aquest últim cas, es procedirà immediatament a la neteja de sanitaris, aixetes i poms de porta.

- Tots els establiments i locals **hauran de disposar de papereres**, si pot ser amb tapa i pedal, on poder-hi dipositar mocadors i qualsevol altre material d'un sol ús. Aquestes papereres hauran de ser netejades de manera freqüent i almenys una vegada al dia.

3.1.3 Mesures de prevenció de riscos per al personal que presti serveis en els establiments i locals que obrin al públic

No es podran incorporar als seus llocs de feina en els establiments comercials els següents treballadors:

a) Treballadors que en el moment de la reobertura de l'establiment comercial estiguin en aïllament domiciliari per tenir diagnòstic de COVID-19 o tinguin algun dels símptomes compatibles amb la COVID-19.

b) Treballadors que, tot i no tenir símptomes, es trobin en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte amb alguna persona amb símptomes o diagnosticada de COVID-19.

El titular de l'activitat econòmica que es realitzi en l'establiment o local haurà de complir, en tot cas, amb les obligacions de prevenció de riscos establertes en la legislació vigent, ja sigui amb caràcter general i de manera específica per prevenir l'encomanament de la COVID19.

En aquest sentit, **s'assegurarà que tots els treballadors comptin amb equips de protecció individual** adequats al nivell de risc, compostos almenys per màscares, i que tinguin permanentment **a la seva disposició en el lloc de feina gels hidroalcohòlics** amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat i/o sabons per a la neteja de mans.

L'anterior també serà aplicable tots els treballadors de terceres empreses que prestin serveis en el local o establiment, sigui amb caràcter habitual o de manera puntual.

- El **control horari amb empremta dactilar** serà substituït per qualsevol altre sistema de control horari que garanteixi les mesures higièniques adequades per a la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors, o bé s'haurà de desinfectar el dispositiu de control abans i després de cada ús, advertint als treballadors d'aquesta mesura.
- **La disposició dels llocs de feina, l'organització dels torns i la resta de condicions de feina** presents en el centre es modificaran, en la mesura necessària, per garantir la possibilitat de mantenir la distància de seguretat interpersonal mínima de dos metres entre els treballadors, i serà responsabilitat del titular de l'activitat econòmica o de la persona en qui es delegui.
- La **distància entre venedor o proveïdor de serveis i client durant** tot el procés d'atenció al client serà d'almenys un metre quan es compti amb elements de protecció o barreres, o d'aproximadament dos metres sense aquests elements.
- En el cas de **serveis que no permetin el manteniment de la distància de seguretat interpersonal, com poden ser les perruqueries, centres d'estètica o fisioteràpia**, s'haurà d'utilitzar l'equip de protecció individual oportú que assegurui la protecció tant del treballador com del client, i s'ha d'assegurar en tot cas el manteniment de la distància de dos metres entre un client i un altre.
- Així mateix, les mesures de distància s'hauran de complir, en el seu cas, en **els vestidors, taquilles i lavabos dels treballadors**, així com en les **àrees de descans, menjadors, cuines i qualsevol altra zona d'ús comú**.
- Si un treballador comencés a tenir **símptomes compatibles amb la malaltia**, es contactarà immediatament amb el telèfon habilitat per a això per la comunitat autònoma o centre de salut corresponent. El treballador haurà d'abandonar el seu lloc de feina fins que la seva situació mèdica sigui valorada per un professional sanitari.

3.1.4 Mesures de protecció i higiene aplicables als clients, a l'interior d'establiments i locals.

- El **temps de permanència** en els establiments i locals serà **l'estrictament necessari** perquè els

clients puguin realitzar les seves compres o rebre la prestació del servei.

- En els establiments en els quals sigui possible l'**atenció personalitzada de més d'un client al mateix temps s'haurà d'assenyalar de manera clara la distància de seguretat interpersonal de dos metres** entre clients, amb marques a terra, o mitjançant l'**ús de balises, cartelleria i senyalització**. En tot cas, l'atenció als clients no es podrà realitzar de manera simultània pel mateix treballador.
- Els establiments i locals hauran de **posar a la disposició del públic dispensadors de gels hidroalcohòlics** amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, en l'entrada del local, i hauran d'estar sempre en condicions d'ús.
- En els establiments i locals comercials que comptin amb **zones d'autoservei**, haurà de prestar el servei un treballador de l'establiment, amb la finalitat d'evitar la manipulació directa dels productes per part dels clients.
- No es podrà posar a la disposició dels clients **productes de prova**.
- En els establiments del sector comercial tèxtil, i d'arranjaments de roba i similars, els emproadors els hauran d'utilitzar una única persona i després del seu ús es netejaran i desinfectaran. En cas que **un client s'emprovi una peça** que posteriorment no adquireixi, el titular de l'establiment implementarà mesures perquè la peça sigui higienitzada abans que sigui facilitada a altres clients.

3.2 Activitats d'hostaleria i restauració.

- Les activitats d'hostaleria i restauració **es podran realitzar mitjançant serveis de lliurament a domicili i mitjançant la recollida de comandes** pels clients en els establiments corresponents, i queda prohibit el consum a l'interior dels establiments.
- En els **serveis de lliurament a domicili** es podrà establir un sistema de repartiment preferent per a persones més grans de 65 anys, persones dependents o altres col·lectius més vulnerables a la infecció per la COVID-19.
- En els **serveis de recollida en l'establiment**, el client haurà de realitzar la **comanda per telèfon o en línia** i l'establiment **fixarà un horari de recollida**, per evitar les aglomeracions en els voltants de l'establiment.

Així mateix, l'establiment **haurà de comptar amb un espai habilitat i senyalitzat per a la recollida de les comandes** on es realitzarà l'intercanvi i pagament. En tot cas, s'haurà de garantir la separació física o, quan això no sigui possible, amb la instal·lació de taulells o mampares.

No obstant això el que es preveu, en aquells establiments que disposin de **punts de sol·licitud i recollida de comandes per a vehicles**, el client podrà realitzar les comandes des del seu vehicle en l'establiment i recollir-la posteriorment.

- Els establiments només podran **romandre oberts al públic durant l'horari de recollida de comandes**.

Quant a les **mesures de prevenció de riscos**:

- No es podran incorporar als seus llocs de treball en els establiments comercials els següents treballadors:

a) Treballadors que en el moment de la reobertura de l'establiment comercial estiguin en aïllament domiciliari per tenir diagnòstic de COVID-19 o tinguin algun dels símptomes compatibles amb la COVID-19.

b) Treballadors que, tot i no tenir símptomes, es trobin en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte amb alguna persona amb símptomes o diagnosticada de COVID-19.

- El titular de l'activitat econòmica que es realitzi en l'establiment o local haurà de complir, en tot cas, amb les obligacions de prevenció de riscos establertes en la legislació vigent, ja sigui amb caràcter

general i de manera específica per prevenir l'encomanament de la COVID19.

- En aquest sentit, s'assegurarà que tots els treballadors comptin amb equips de protecció individual adequats al nivell de risc, compostos almenys per màscares, i que tinguin permanentment a la seva disposició en el lloc de feina gels hidroalcohòlics amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat i/o sabons per a la neteja de mans.

Quant a les **mesures en matèria d'higiene per als clients i aforament**:

- El titular de l'activitat d'hostaleria i restauració que es desenvolupi en l'establiment **haurà de posar**, en tot cas, a la **disposició dels clients**:

a) A l'entrada de l'establiment: **gels hidroalcohòlics** amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, que hauran d'estar sempre en condicions d'ús.

b) A la sortida de l'establiment: **papereres** amb tapa d'accionament no manual, dotades amb una bossa d'escombraries.

- El **temps de permanència** en els establiments en els quals es dugui a terme la recollida de comandes serà l'estrictament necessari perquè els clients puguin realitzar-ne la recollida.
- En els establiments **en els quals sigui possible l'atenció personalitzada de més d'un client al mateix temps** s'haurà d'assenyalar de manera clara la distància de seguretat interpersonal de dos metres entre clients, amb marques a terra, o mitjançant l'ús de balises, cartelleria i senyalització. En tot cas, l'atenció als clients no es podrà realitzar de manera simultània a diversos clients pel mateix treballador.
- En cas que **no es pugui atendre individualment a més d'un client al mateix temps** en les condicions previstes en el punt anterior, l'accés a l'establiment es realitzarà de manera individual, i no se'n permetrà la permanència de més d'un client, excepte en aquells casos en els quals es tracti d'un adult acompanyat per una persona amb discapacitat, menor o major d'edat.

3.3 Plans específics de seguretat i/o protocols organitzatius en matèria de comerç al detall.

Totes les mesures dels apartats anteriors podran ser completades per plans específics de seguretat i/o protocols organitzatius acordats entre els treballadors a través dels seus representants i els empresaris o associacions i patronals de cada sector i adaptar-los a les condicions reals de l'avaluació de riscos de cada activitat.

Es poden posar en contacte amb aquest despatx professional per qualsevol dubte o aclariment que puguin tenir sobre aquest tema.

Una salutació cordial,

Signatura